

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί ισχυρό οικονομικό και κοινωνικό πυλώνα για την Περιφέρεια για Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ), παρέχοντας σημαντική συνεισφορά στο ακαθάριστο προϊόν της. Η ΠΔΕ κατατάσσεται στην τέταρτη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών σε ό,τι αφορά τη φυτική παραγωγή και τρίτη σε ό,τι αφορά τη ζωική παραγωγή.¹ Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής απασχολεί το 10% περίπου της περιφερειακής οικονομίας, έναντι 4% σε εθνικό επίπεδο. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον ιδιαίτερα έντονο αγροτικό χαρακτήρα των ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας που σημειώνουν ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα 14,5% και 16,2% αντίστοιχα.² Επιπλέον, οι επιχειρήσεις του τομέα αγροδιατροφής αποτελούν το 54% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Είναι συνεπώς αντιληπτό ότι η ΠΔΕ εμφανίζει περισσότερο αγροτικό και μεταποιητικό/βιομηχανικό χαρακτήρα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα.

Ο κρίσιμος τομέας της Αγροδιατροφής στην ΠΔΕ παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα εκσυγχρονισμού και ανταγωνιστικότητας κυρίως της παραγωγικής βάσης, στη συνένωση δυνάμεων και στη δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα της αγροδιατροφής. Επιπλέον, η αγροτική παραγωγή στην ΠΔΕ χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μικρών σε έκταση και μη διασυνδεδεμένων εκμεταλλεύσεων, οι οποίες στερούνται τεχνολογικών υποδομών και αδυνατούν να δημιουργήσουν αλυσίδες προστιθέμενης αξίας. Ιδιαίτερα χαμηλή είναι και η διείσδυση των ΤΠΕ στις επιχειρήσεις του τομέα.

Η υδατοκαλλιέργεια στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και ειδικότερα στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας έχει πλέον εδραιωθεί ως ο δυναμικότερος κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής, και κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Η Περιφέρεια διαθέτει το 48% των λιμνοθαλάσσιων εκτάσεων της χώρας και το 25% των λιμνών, ενώ η δραστηριότητα των υδατοκαλλιεργητικών εταιρειών σε επίπεδο παραγωγής καλύπτει το 25% των εκφορτώσεων της εγχώριας παραγωγής. Συνολικά στην Περιφέρεια δραστηριοποιούνται 128 επιχειρήσεις, ο τζίρος των οποίων ανέρχεται σε 30,6 εκ.€.³

Ο κλάδος υδατοκαλλιέργειας της Περιφέρειας έχει σημαντικό περιθώριο διαφοροποίησης για αύξηση της ανταγωνιστικότητας και των επιπέδων βιωσιμότητας, με εστίαση στην καλλιέργεια ακριβείας, στις σύγχρονες μεθόδους παραγωγής και στις βιοτεχνολογικές εφαρμογές. Καθώς οι σύγχρονες τάσεις δείχνουν ότι η ζήτηση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας θα αυξηθεί ραγδαία τα επόμενα χρόνια, χρειάζεται να υιοθετηθούν πρακτικές για την βελτίωση της απόδοσης της παραγωγής, τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την μείωση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο οικοσύστημα, που θα συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των παράκτιων και αγροτικών κοινοτήτων και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Παράλληλα, η ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων μεταποίησης αλιευμάτων καθώς και η εν γένει επεξεργασία τους για μεταποιητική χρήση θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης, τη μείωση των εποχικών πιέσεων στις τιμές και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου γενικότερα.

Από πλευράς επιδόσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ), ο Τομέας της Αγροδιατροφής ήταν εκείνος που μαζί με τον τομέα των Ψηφιακών Τεχνολογιών είχε στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τις περισσότερες υποβολές στο Πρόγραμμα «Ερευνών Δημιουργώ Καινοτομώ» (ΕΔΚ) της προηγούμενης περιόδου (2014-2020) - και στους δύο κύκλους του

¹ ΕΛΣΤΑΤ, 2020

² Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2020-2023

³ Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015

Προγράμματος αθροιστικά - έως 31.12.2019, από όλους τους άλλους τομείς δραστηριότητας στην Περιφέρεια. Συγκεκριμένα στο ΕΔΚ, υποβλήθηκαν 182 προτάσεις Αγροδιατροφής που αντιστοιχούν στο 21% του συνόλου των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο Πρόγραμμα από φορείς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ενώ μεγαλύτερη ζήτηση παρουσίασαν οι Περιοχές Παρέμβασης:

- 3.1-Ανάδειξη και βελτίωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής, με 39 προτάσεις
- 3.4-Βελτίωση της ποιότητας προϊόντων φυτικής και ζωικής πρωτογενούς παραγωγής, με 32 προτάσεις και
- 3.8-Αξιοποίηση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών σε όλα τα συστήματα παραγωγής αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, με 25 προτάσεις

Την ίδια περίοδο, η πρόσκληση «Χρηματοδοτική στήριξη ερευνητικών έργων στους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΔΕ (RIS3) – τομέας Αγροδιατροφή», της ΕΥΔ ΕΠ Δυτικής Ελλάδας, συνολικής Δημόσιας Δαπάνης 3εκ €, στόχευσε στη δημιουργία ισχυρών ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων σε όλο το φάσμα της αγροδιατροφής και προσέλυσε προτάσεις κυρίως στις θεματικές περιοχές νέων τεχνολογιών στις καλλιέργειες και στην στη βελτιστοποίηση της παραγωγής προϊόντων αγροδιατροφής,

Στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας πρέπει πλέον στην ΠΔΕ να δοθεί προτεραιότητα στην ανάπτυξη μέσων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων και ποτών με καινοτόμες πρακτικές και δράσεις. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος δεν αρκεί μόνον να ενισχυθεί η έρευνα αλλά και να αναπτυχθούν εργαλεία που θα βοηθήσουν να προτεραιοποιηθεί η καινοτομία στις υπάρχουσες επιχειρήσεις, κυρίως στις ΜμΕ ώστε να βελτιωθεί η λειτουργικότητα τους και να βελτιστοποιηθεί το κόστος λειτουργίας τους.

Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν νέα σχήματα και να αναπτυχθούν εργαλεία για την ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών για διατροφικές επιλογές οι οποίες θα βελτιώνουν τη ποιότητα και την ασφάλεια της διατροφής τους καθώς και να επιλυθούν τα προβλήματα και οι δυσλειτουργίες των επιχειρήσεων πριν τους ζητηθεί να αναγνωρίσουν τις ευκαιρίες από νέες έρευνες και καινοτόμες εφαρμογές.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι επίσης ο τομέας της ασφάλειας των τροφίμων, η ιχνηλάτηση, η παρακολούθηση, απεικόνιση και επεξεργασία σε πραγματικό χρόνο των χωρο-χρονικών δεδομένων εφοδιαστικής αλυσίδας και οι πιστοποιήσεις ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων. Στην κατεύθυνση αυτή προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην υιοθέτηση τεχνολογιών όπως Internet of Things, blockchain, Τεχνητής Νοημοσύνης, νανοτεχνολογίας, βιοπληροφορικής, βιολογίας συστημάτων και συνθετικής βιολογίας.

Ένα σημαντικό βήμα προς τη βιωσιμότητα είναι οι εναλλακτικές βιώσιμες συσκευασίες με τη διατήρηση τουλάχιστον του σημερινού συστήματος ασφαλείας, οι οποίες πέραν της συμβολής στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος καταδεικνύουν εταιρική αξιοπιστία και υπευθυνότητα, ενισχύουν την εικόνα των επιχειρήσεων που τις υιοθετούν και συντελούν μακροπρόθεσμα στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Παράλληλα, θα πρέπει να δοθεί έμφαση:

- Στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών τροφίμων και των συμπληρωμάτων διατροφής) τα οποία θα ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες όλων των καταναλωτών, υγιών,

ανοσοκατεσταλμένων, πασχόντων από χρόνια νοσήματα, κ.λπ., στην κατεύθυνση της Διατροφής Ακριβείας, μιας εξατομικευμένης διατροφής για όλο τον πληθυσμό.

- Στην προώθηση της «αναγεννητικής γεωργίας», η οποία στοχεύει στην προστασία των οργανισμών του εδάφους και ευνοεί την εναλλαγή καλλιεργειών, καθιστώντας το χώμα πιο πλούσιο και ανθεκτικό έναντι της κλιματικής αλλαγής.
- Στη στήριξη της γεωργίας ακριβείας και της ευφυούς γεωργίας και των τομέων της αγροδιατροφής οι οποίοι παράγουν προϊόντα με υπεραξία για την Περιφέρεια.
- Στην ανάπτυξη τεχνολογιών και μοντέλων εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού, προώθησης της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και ενσωμάτωσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΔΕ.
- Στην ενίσχυση των εργαλείων διάχυσης της γνώσης από την Ερευνητική Κοινότητα προς τη Βιομηχανία Τροφίμων, με δρομολόγηση δράσεων συμβουλευτικών υπηρεσιών καινοτομίας και την προώθηση συνεργιών, επικοινωνίας και διαλόγου (Brokerage Events).

Στη συνέχεια παρατίθενται οι κυριότερες ανάγκες, προκλήσεις και προτάσεις καινοτομίας για τον τομέα, όπως αυτές καταγράφηκαν από την ανοικτή διαβούλευση κατά τη διάρκεια της Ημερίδας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, που έλαβε χώρα την Πέμπτη 29/2/2024.

Όσον αφορά τις συμπράξεις επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, παρατηρείται συχνά το φαινόμενο να προσεγγίζουν επιχειρήσεις ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, αλλά εν τέλει να μην καρποφορεί η συνεργασία τους, λόγω έλλειψης των απαιτούμενων πηγών χρηματοδότησης και χρηματικών κεφαλαίων. Η διάχυση της εμπειρίας και των αποτελεσμάτων που θα επιτευχθούν από τις επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στην τρέχουσα RIS3, καθώς και η διάχυση των ήδη υλοποιημένων προγραμμάτων, αναμένεται να λειτουργήσουν ως «ζωντανή διαφήμιση» και ως προωθητικοί παράγοντες για το θεσμό της έξυπνης εξειδίκευσης. Προτάθηκε η δημιουργία Ιστοσελίδας - βάσης δεδομένων - πλατφόρμας, με το σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΔΕ που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τροφίμων, ώστε αυτές να είναι ευκολότερα προσβάσιμες από όλους τους ενδιαφερομένους της τετραπλής έλικας. Επίσης, υπήρξε πρόταση δημιουργίας πλατφόρμας με το σύνολο των ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, ώστε να ανατρέχουν σε αυτήν οι επιχειρήσεις κατά την αναζήτηση εταιρών.

Διαφαίνεται η ανάγκη για χρηματοδότηση πιλοτικών δράσεων μικρών και μεσαίων συστημάτων για τα δεδομένα (πολυφασματικά, αισθητηριακά κλπ), τα οποία μπορούν να μας δώσουν στοιχεία και να διαγνώσουν ασθένειες στις καλλιέργειες. Δεδομένου ότι οι ακαδημαϊκοί, οι ερευνητικοί φορείς, καθώς και κάποιες εταιρείες στο οικοσύστημα της ΠΔΕ έχουν την τεχνογνωσία, έμφαση πρέπει να δοθεί χρηματοδοτικά, σε εταιρείες που δεν έχουν αναπτυχθεί αρκετά προς την κατεύθυνση αυτή ακόμη. Ως μεγάλης βαρύτητας χαρακτηρίζεται η ανάγκη εκπαίδευσης των αγροτών σε νέες τεχνολογίες και στη διαδικασία αυτή θα μπορούσαν να συνεισφέρουν και οι τεχνολογίες εικονικής πραγματικότητας-Virtual Reality (VR). Εάν δεν εξοικειωθούν με τις τεχνολογίες του μέλλοντος και αν δεν εισάγουν τη χρησιμοποίησή τους οι αγρότες, σύντομα θα συναντήσουν σημαντικά εμπόδια. Εξαιρετικά σημαντική πρόκληση αποτελεί το θέμα της διαχείρισης των διαθέσιμων υδατικών πόρων, μέσω της οποίας θα προσαρμόζονται οι συνθήκες και ο όγκος των καλλιεργειών. Προτάθηκε να πραγματοποιηθεί καταγραφή των ποικιλιών αμπέλου οι οποίες δεν υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή στον εθνικό κατάλογο. Προτάθηκε επίσης, η ενθάρρυνση της διασταύρωσης ποικιλιών καλλιεργειών-breeding από το κράτος και η παροχή κινήτρων σε εταιρείες για τη ανάπτυξη και δοκιμή νέων ποικιλιών. Ως καινοτόμος πρόταση αναφέρθηκε και η υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων, με

εφαρμογές γεωργίας ακρίβειας και καλλιέργειες σε υπό κάλυψη υδροπονία, καθώς και η ανάπτυξη μιας γηγενούς ποικιλίας φράουλας, προσαρμοσμένης πλήρως στα κλιματολογικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της ΠΔΕ.

Οι Περιοχές Παρέμβασης του Τομέα «Αγροδιατροφική Αλυσίδα» για την ΠΔΕ σε σύνδεση με τις αντίστοιχες προτεραιότητες της Εθνικής στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο τρίτο επίπεδο εξειδίκευσης, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα κατά φθίνουσα σειρά προτεραιότητας.

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
Κωδικός	Περιγραφή	Κωδικός	Περιγραφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.01	Διατροφική πολιτική (Ελληνική διατροφή, Μεσογειακή διατροφή, διατροφικοί παράγοντες για την προστασία της υγείας, διατροφικές συνήθειες πληθυσμού, ειδικές διατροφικές ανάγκες & προτιμήσεις πληθυσμιακών ομάδων, σύγχρονες τάσεις στη διατροφή)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.02	Βιο-οικονομία, επισιτιστική & διαθρεπτική ασφάλεια τροφίμων...
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.05	Προσδιορισμός και διαχείριση υπαρχόντων και αναδυόμενων θεμάτων ασφάλειας των τροφίμων & Σύγχρονες στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.01	Σύγχρονες τεχνολογίες συσκευασίας, μεταποίησης, μετασυλλεκτικής συντήρησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, ενεργή/έξυπνη συσκευασία...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.06	Μείωση της Σπατάλης τροφίμων σε όλα τα στάδια της παραγωγικής και εφοδιαστικής αλυσίδας
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.07	Βιώσιμη συσκευασία τροφίμων (Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των συσκευασιών τροφίμων, Δημιουργία μοντέλων κόστους vs περιβαλλοντικής επίπτωσης συσκευασιών, Βελτίωση της τεχνολογίας συσκευασιών, Ανακυκλώσιμη συσκευασία...
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.02	Εξοικονόμηση, ποιότητα και διαχείριση υδάτινων πόρων (καινοτόμες τεχνικές άρδευσης, υδάτινο αποτύπωμα καλλιεργειών και εκτροφών, προστασία από αγροχημικά)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.03	Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος (σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα) συμπεριλαμβανομένων των εναλλακτικών πηγών ενέργειας
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.04	Ανασύνθεση τροφίμων & Παραγωγή τροφίμων με βελτιωμένα βιοδραστικά χαρακτηριστικά (μείωση χρήσης πρόσθετων/βοηθητικών μέσων επεξεργασίας, αντιμετώπιση κοινών αιτιών των μη μεταδιδόμενων ασθενειών)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.01	Τεχνολογίες "αποτύπωσης" (παρακολούθησης/αποτίμησης) και βελτιστοποίησης της ασφάλειας τροφίμων, στρατηγικές για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας...

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.04	Εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων στην ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.06	Σύγχρονες τεχνολογίες μείωσης κόστους και αύξησης της παραγωγικότητας στην μεταποίηση τροφίμων
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.01	Ανάδειξη και βελτίωση των χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.06	Γεωργική και λειτουργική βιοποικιλότητα (π.χ. μίγματα φυτικών ειδών, εδαφική βιοποικιλότητα, μέθοδοι ενίσχυσης φυσικών εχθρών και επικονιαστών)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.02	Διατροφικές προσεγγίσεις μη μεταδιδόμενα νοσήματα (ενδεικτικά ενίσχυση του Ανοσοποιητικού συστήματος, πρόληψη της (παιδικής) παχυσαρκίας και συννοσηρότητες με άλλες ασθένειες, εντερικό μικροβίωμα και διατροφή)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.08	Βελτίωση των γνώσεων για τους καταναλωτές - Αλλαγή συμπεριφοράς των καταναλωτών για μια υπεύθυνη και βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή: Αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών ανάλυσης & επικοινωνίας και πλατφορμών συλλογής δεδομένων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.05	Αξιολόγηση και βελτίωση οργανοληπτικών χαρακτηριστικών (Ανάδειξη και αξιοποίηση συστατικών με άμεση επίδραση στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και μεθοδολογίες ενίσχυσης ή μείωσης αυτών σε όλα τα στάδια τη αλυσίδας, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας...
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.02	Αξιολόγηση, ανάδειξη και βελτίωση γενετικού υλικού (φυτικής και ζωικής προέλευσης με έμφαση στην αξιοποίηση του γηγενούς υλικού
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.04	Καινοτόμες τεχνολογίες (διασφάλιση υγιεινής/ποιότητας, βελτίωση των κατεργασιών και επεξεργασιών, συστήματα ακριβείας, τεχνολογίες τηλεπισκόπησης, τεχνολογίες προηγμένων υλικών, συστήματα ήπιας διαχείρισης φυτικών προϊόντων, διάγνωση και καταπολέμηση...
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.04	Προστασία του φυσικού πόρου έδαφος (μέτρα αντιμετώπισης διάβρωσης και χημικής ρύπανσης, μέτρα βελτίωσης βιολογικών και φυσικών χαρακτηριστικών των γεωργικών εδαφών)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.05	Ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση αποβλήτων & παραπροϊόντων (Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, για παραγωγή ενέργειας και λοιπές χρήσεις)
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.05	Μελέτες τυποποίησης, πιστοποίησης και σήμανσης αγροδιατροφικών προϊόντων
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.06	Εξατομικευμένη διατροφή για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες:- Κάλυψη των αυξημένων διατροφικών και ειδικών αναγκών πληθυσμιακών ομάδων (ενδεικτικά παιδιά, γυναίκες σε εμμηνόπαυση,

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
		τρίτη ηλικία, αθλητές, vegan)	
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.04	Βιοαισθητήρες, βιοτεχνολογικές μέθοδοι και συστήματα μικροβιακής ζύμωσης (Βιοαισθητήρες για τη διασφάλιση της ποιότητας της ασφάλειας και της αυθεντικότητας των τροφίμων στο χώρο της παραγωγής και της επεξεργασίας τους, βιοτεχνολογικές μέθοδοι και...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.01	Αντιμετώπιση κρίσεων και προκλήσεων της κοινωνίας (αυτάρκεια, ανθεκτικότητα εφοδιαστικής αλυσίδας)...
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.03	Βελτίωση Αποτελεσματικότητας Παραγωγής (Καλλιέργεια ακριβείας, Προσαρμογές τεχνολογιών παραγωγής, Μείωση απορρίψεων και αξιοποίηση υποπροϊόντων)
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.03	Καινοτόμες και αναδυόμενες καλλιέργειες για την παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης και μη αξίας (κτηνοτροφικές, βιομηχανικές, φαρμακευτικά, αρωματικά φυτά, φυτά πλούσια σε διατροφική αξία)
03.02	Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων	03.02.01	Μείωση εισροών και κόστους παραγωγής
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.03	Αξιοποίηση τεχνολογιών υψηλής απόδοσης και ανάλυσης (multi-omics, ενδεικτικά γενωμική, μεταγραφωμική, μεταβολομική, μεταγονιδιωμική κτλ.) στη διατροφή
03.03	Διατροφή, Υγεία, Καταναλωτές	03.03.07	Βιολογική δράση συστατικών τροφίμων και υγεία (Αξιοποίηση της ελληνικής βιοποικιλότητας, προώθηση των παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων για την πρόσληψη επαρκών θρεπτικών συστατικών και ανάδειξη εναλλακτικών πηγών πρωτεϊνών)
03.04	Ασφάλεια τροφίμων	03.04.03	Εργαλεία επικοινωνίας και εμπλοκής των καταναλωτών στην ασφάλεια τροφίμων...
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.03	Ρομποτικά μηχανήματα και αυτοματισμοί
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.02	Βιώσιμη Παραγωγή & Ορθή Περιβαλλοντική Διαχείριση...
03.06	Βιώσιμη Παραγωγή Προϊόντων	03.06.03	ροϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας & βιωσιμότητα του φυσικού περιβάλλοντος...
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.01	Μοντέλα Διακυβέρνησης Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας (Περιβαλλοντική Διαχείριση, Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, Πολλαπλή χρήση του θαλάσσιου χώρου)
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.02	Υγεία & Ευημερία Ζώων (Προληπτικές και μη επεμβατικές θεραπείες, Αύξηση ανθεκτικότητας σε παθογόνα, Καταπόνηση εκτρεφόμενων οργανισμών, Φυσικές αντιμικροβιακές ουσίες)

Περιοχή Παρέμβασης		Προτεραιότητα	
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.04	Εναλλακτικές Α ύλες ιχθυοτροφών (Διαθεσιμότητα και Ασφάλεια, Προετοιμασία εκτρεφόμενων οργανισμών, Προϊόντα ειδικής διατροφής, Δείκτες διατροφικής κατάστασης οργανισμών)
03.07	Αλιεία Υδατοκαλλιέργειες	03.07.06	Κοινωνική διάσταση υδατοκαλλιέργειας (Ποιότητα & ασφάλεια προϊόντων, Βελτίωση αποδοχής προϊόντων, Περιβαλλοντικό αποτύπωμα υδατοκαλλιέργειας & αλιείας)
03.01	Βελτίωση προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής	03.01.05	Ολιστική διαχείριση (αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, βιολογική παραγωγή, βιοδυναμικά και βιο-κυκλικά συστήματα, αξιοποίηση υποχρησιμοποιούμενων και παραπροϊόντων ελληνικών πρώτων υλών, πιστοποιούμενα συστήματα παραγωγής)
03.05	Βιομηχανία Τροφίμων 4.0 - Τεχνολογίες Μεταποίησης	03.05.02	Αξιοποίηση αναδυόμενων/σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. IoT, Blockchain, A.I., Big data) σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα (Συστήματα: πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης, σήμανσης, συσκευασίας, πιστοποίησης, αποθήκευσης, διανομής...